

ва да насочи вниманието на читателите към актуални теми¹⁸. В две статии от същата година се разглежда връзката между работниците и машините като възможност за икономически просперитет. В публикация от 12 март 1876 г. се подчертава, че човек, за да задоволи своите житейски нужди са му необходими „ордия и машини“. Предназначението им е „да помагат на човека, да увеличават работата му и да увеличават производителността на трудовете му, и тъй да направим поминъка му по-евтин и по-спокоен“. Примерите, които се дават, имат за цел да докажат, че „човек не може да работи земеделие и да си приготвя храна без машини“. Противниците на механизацията „мислят, че усъвършенстваните машини за жънене, косене, вършане и много други, не бива да се употребяват, защото, според тях, те са вредни, понеже лишават мнозина от работа“. В статията се опровергават твърденията на консервативно мислещите българи, защото има „машини, които отвяват по 80 крини жито на ден“. Според наличието на механизирани техника е и заплащането в различните държави. В Турция при липса на техника работниците получават 5-10 гроша, докато в Америка най-ниското заплащане е 20-25 гроша¹⁹.

Вестникът продължава да пише по темата и през месец април, опитвайки се да отговори на въпроса: „Какво ни е нужно, за да можем да се ползваме от машините както трябва?“ От една страна, решителният отговор е „не“, но от друга, отговорът е много по-конкретен - „по-добре е да ги купуваме отвън нежели никак да ги нямаме, но много по-добре ще е ако се учим сами до ги правим нежели да ги купуваме от другите народи“. Зад постигнатите успехи в чужбина има занаятчийски училища, докато при нас такива липсват. Целта ще бъде постигната, ако „основем в отечеството си едно такова училище и да призовем някои чуждестранни учители, които да дават на учениците добри теоретически и практически познания от разни изкуства“. Когато завършат, те ще отидат из цялата страна, за да наставляват „другите си братя“. Подготовката на кадри е възможно да бъде извършвана в чужбина. Факт е, че „много наши младежи учат в чужбина, но неколцина са се предали на художествата“ (имат се предвид занаятите - б. м.). Общините също могат да бъдат полезни, като пращат младежи да изучават „някои художества, щяха да сторят голямо благодеяние на народа ни.“ Пожертваните средства „стократно ще се възнаградят“²⁰.

В. „Ступан“ в програмата си обхваща значителен кръг от въпроси, свързани със земеделие, скотовъдство, селско стопанство, копринарство, пчеларство, политическа икономия, обществени въпроси. Статия от 15 окт. 1875 г. се спира на скотовъдството, градинарството, бъчварството и други) и констатира, че част от тях са зависими от метеорологичните условия. Усъвършенстването на занаятите е